

Sunt qui pædobaptismum recentiori ætate inductum putant, ac negant, Ecclesiam duobus prioribus sæculis baptismum infantibus dare consuevisse. Sed eos late refellit Binghamus *Origin. Eccles. lib. 11. cap. 4. §. 5. & seq. t. 4. pag. 192. ed. Halæ Magdeburg. 1755.* testimoniis Clementis Romani, Hermæ Pastoris, Justini Martyris, Irenæi, Tertulliani, Origenis, Cypriani, omnium denique Patrum, qui duobus, tribusque prioribus ecclesiæ sæculis floruerunt. Constat enim, Ecclesiam semper certam, ac fixam habuisse doctrinam de peccato originali, atque ejus delendi causa baptismum infantibus tribuisse.

(2) Vide S. Augustinum *Contr. Julianum lib. 6. c. 5. n. 13. col. 669. opp. t. 10. ed. indic.*, & S. Thomam in *Summa par. 3. qu. 68. art. 11.* Quæstio tamen est, num recte baptizetur infans adhuc latitans in utero matris, cum ejus corpus aqua per ostium uteri immissa tingi potest. Late ea de re agit Benedictus XIV. *de Synod. diæces. lib. 7. cap. 5.*, ac puerum in eo rerum discrimine ita baptizandum monet sub conditione, sub qua similiter baptizandus erit, si in lucem prodeat. Ceterum non ambigitur, quin recte baptizetur infans, qui secto matris utero in lucem eductus est; quin etiam, mortuâ matre, ejus uterum reserandum esse per sectionem cæsaream, ut inde extrahatur infans, ac baptizetur, docent S. Thomas *l. c. Rituale Romanum tit. 7. de Baptizandis pueris §. 3.*, Instructio edicta à S. Carolo Borromeo pro recta administratione baptismi *tit. de Iis, quæ Parochus curet, cum timetur de partu Actor. Eccles. Mediolan. part. 4. pag. 502.* Multa enim sunt exempla infantum, qui ex mortuæ matris utero vivi prodierunt, qui adoleverunt, & qui etiam ad senectutem ætate processerunt. Confer Theophilum Raynaudum *de Ort. infant. per section. cæsar. cap. 2. opp. tom. 14.*, Auctorem *Lexici universalis rei medicæ verb. Casarea sectio tom. 2. Heisterum Instit. chirurgic. par. 2. sect. 5. cap. 3. tom. 3.*, & Franciscum Emmanuelem Cangiamilam, qui peculiari libro Panormi edito anno 1745. materiam hanc fuse pertractavit.

(3) *Expectanda est*, inquit S. Thomas *cit. qu. 68. art. 11. ad 4.*, *totalis egressio pueri ex utero ad baptismum, nisi mors immineat. Si tamen primo caput egrediatur, in quo fundantur omnes sensus, debet baptizari, periculo imminente, & non est postea rebaptizandus, si eum perfecte nasci contigerit. Et videtur idem faciendum, quæcumque alia pars egrediatur, periculo imminente. Quia tamen in nulla exteriorum partium integritas vitæ ita consistit, sicut in capite; videtur quibusdam, quod propter dubium, quacumque alia parte corporis abluta, puer post perfectam natiuitatem sit baptizandus sub hac for-*

*ma: si non es baptizatus, ego te baptizo.* Consentiant Rituale Romanum *tit. de Baptizand. parvul.*, & Instructiones S. Caroli Borromei *Actor. Eccles. Mediolan. par. 3. p. 422. §. Si vero factus, tom. 1. ed. Patavii 1754.* Consule Benedictum XIV., qui ea de re copiose disputat *de Synod. Diæces. lib. 7. cap. 5. n. 7. & seq.*

(4) Quod de parentibus dico, idem etiam dictum volo de tutoribus, qui cum parentum locum obtineant, eorum quoque consensus requiritur, ut Hebræorum infantes baptizentur. Quæsitum est, num avus paternus puerum hebræum, invitis parentibus, baptismo offerre possit. Constat id recte fieri, si puer patrem amiserit, ac matrem habeat dissentientem; quin etiam multi sunt, qui idem fieri posse defendunt, cum ambo parentes sospites sunt, & ambo dissentiunt. Gravior de avia paterna controversia fuit, quam definivit Benedictus XIV. litteris datis ad Petrum Hieronymum Guglielmum, quæ extant in *ejus Bullar. Constit. 54. t. 3. p. 239. ed. Romæ seu Venet.*, & quibus statutum est, aviam paternam puerum hebræum baptismi offerre posse, quamquam mater, tutoresque dissentiant. Vide laudatam *Constitutionem 54.*, & alteram ejusdem Benedicti *Constitutionem 28. pag. 113. ejus Bullarii t. 2. indic. edit.*, ubi de baptismo Hebræorum tum infantum, tum adultorum late agitur, & omnia, quæ ad hanc materiam pertinent, accurate evolvuntur.

§. XXIX. Adulti baptismi non donantur, nisi illum sua sponte petant, quoniam nemini ad credendum vis inferenda est (1); neque cum petunt, statim baptismum obtinent, sed primum fidei rudimenta edocentur; unde factum catechumenorum nomen à græco verbo *κατηχῆσαι docere, erudire.* Vetus hæc est Ecclesiæ consuetudo, ut adulti ad baptismum accedant, postea quam in re Christiana eruditi sunt, eorumque animus diligenter cognitus, atque exploratus est. Ea de causa instituta est catechesis, divisaque, ut rectius procederet, in gradus tres, aut quatuor, nimirum in *audientes, genuflectentes, & competentes sive electos* (2).

(1) Concilium Toletanum IV. *Can. 57. to. 3. collect. Harduini, S. Gregorius M. lib. 1. Ep. 47. col. 542. t. 2. opp. ed. Paris. 1705.*

(2) Initio Ecclesiae, nulla interposita mora, baptismus dari consuevisse videtur, cum eum suscepturus suum jam satis patefecisset animum pietatis, & religionis plenum, fideique mysteria percepisset. Ita à Petro, & Philippo factum constat ex Act. Apostol. VIII. 38. X. 47. Verumtamen cum experimento plane compertum esset, non satis tutam esse fidem eorum, qui sine periculo baptismo donati fuerant, institutus est catechumenatus, ut ita singulorum fides, & vita diligenter probaretur. Habebat autem catechumenatus certos gradus, quos singillatim excurrere oportebat, ut ita catechumenus ad rem christianam diligentius institueretur. Graeci canonum interpretes Theodorum Balsamon, Alexius Aristinus, Joannes Zonaras in *Not. ad Conc. Neocæsar. Can. 5.* apud Beveregium *Pandect. Can. t. 1. p. 405. & 406. ed. Oxonni 1672.* duos fecere gradus catechumenorum, alterum eorum, quos ἀτελας ερούς imperfectiores, alterum eorum, quos τελειωπέρούς perfectiores, vocant. Duos etiam fecere gradus Beveregius *loc. cit.*, Caveus *Primit. Christ. lib. 1. cap. 8.*, Svicærus *Thesaur. t. 2. verb. κατηχέω*, Basnagius *de Reb. Sac. & Ecclesiast. contr. Baron. pag. 485. edit. Ultraject. 1692.* Sed eos plerique rejiciunt, quod ex ecclesiasticis monumentis compertum, est, tres, aut quatuor fuisse catechumenorum gradus. Confer Ducangium in *Glossar. verb. Catechumeni*, Card. Bonam *Res. liturgic. lib. 1. c. 15. §. 4. ibique Salam in Not. p. 543. & seq. t. 1. ed. Taurin. 1747.*, Martenium *de Antiq. Eccles. rit. lib. 1. c. 1. art. 6. t. 1. p. 12. ed. Antuerpiæ seu Ven. 1763.*, aliosque complures. Thiersius tamen *Exposit. Sacram. c. 8.*, & Martenius *l. c. à competentibus electos* discriminant; sed Morinus *de Pœnitent. lib. 6. c. 1.*, quem plerique sequuntur, unum & eundem facit *competentium*, atque *electorum* gradum. Forte non ubique, nec semper una, & eadem obtinuit disciplina. Certe duo tantum gradus, alius videlicet eorum, qui proprie *catechumeni*, & alius eorum, qui *competentes* vocabantur hoc est *imperfectiores*, & *perfectiores*, memorantur ab Origene *Contr. Celsum lib. 3. p. 487. n. 60. & seq. t. 1. ed. Paris. indicat.*, S. Zenone *lib. 2. tract. 1. p. 277. t. 1. opp. ed. August. Vindelic. 1758.*, S. Isidoro *de Offic. Eccles. lib. 2. c. 20. & 21. p. 609. & 610. ed. Paris 1601.*, Rabano *de Instit. cleric. lib. 1. c. 26. opp. t. 6. p. 9. ed. Coloniae 1626.*, Leidrado Lugdunen. *de Sacram. Baptism. c. 1. apud Mabillonium Veter. analect. p. 78. ed. Paris 1723.* Contra plerique ecclesiastici scriptores passim recensent tres, aut quatuor catechumenorum gradus; quæ diversitas ad temporem, & locorum usus referenda videtur. Probari tamen nequit opinio Josephi Binghami, qui *lib. 10. Origin. Eccles. c. 2. §. 2. pag. 17. t. 4. ed. Hale*

*Magdeburg. 1755.* alium invenit gradum catechumenorum, eorum scilicet, qui cum in imo catechumenorum gradu peccassent, ab ecclesia expellebantur, quos ipse ἐξωδιούμενους vocat, sumpto vocabulo à Concilio Neocæsariensi *Can. 5. col. 824. t. 1. collect. Harduini ed. Paris.*, ubi sancitum est, quod si audiens peccaverit ἐξωδιάστω. Non erat hic catechumenorum gradus, sed erat expulsio, & ejectio ab omni gradu catechumenorum, quæ eadem de pœnitentibus, qui peccassent, disciplina obtinebat. Hoc tamen erat discrimen inter catechumenos, & pœnitentes, quod ii suum etiam habebant gradum extra ecclesiam, quo loco erant *flentes*, sed catechumeni nullum hujusmodi gradum obtinebant, & ideo cum ab Ecclesia expellebantur, arcebantur à Catechumenatu, mittebanturque ad illos, quos Ecclesia ab se prorsus alienos habebat. Simili ratione Synodus Eliberitana catechumenas, quæ haberent *comatos*, aut *viros cinerarios*, arceat à *communione*, videlicet ab Ecclesia, & à Catechumenatu, uti eum canonem recte explicat Albaspinæus *p. 185. ed. Neap. 1770.*

§. XXX. In imo gradu erant *Audientes*, ii nimirum, qui in ecclesia sermones; sacrasque scripturas audiebant; unde eorum nomen factum est. Qui se Baptismi desiderio teneri significaverant, signabantur signo crucis (1), ac manuum impositione (2), certisque precibus (3) catechumeni fiebant. Hi præsentibus non erant, cum sacrificium peragebatur; sed finita Scripturarum explicatione cum ethnicis abibant, clamante Diacono: *ne quis audientium, ne quis infidelium* (4).

(1) Augustinus *de Catech. rud. cap. 26. opp. tom. 6. col. 297. ed. Venet. cit.*, Theodoretus *Histor. Eccles. lib. 4. cap. 18. p. 169. ed. Valesii Cantabrig. 1720.* In antiquo Codice Monasterii Bobiensis, quem Mabillonius dedit in *Mus. Italic. tom. 1.*, tum in fronte, tum in corde signum crucis fieri jubetur. Alius est ritus Missalis Gotici editi Josepho Thomasio; Utrumque cum aliis libris ritualibus descripsit Martenius *de Antiq. Eccles. ritib. lib. 1. c. 1. art. 7. t. 1. p. 15. ed. Antuerp. seu Venet. 1763.* Illud in Bobiensi Codice, quem Mabillonius edidit, animadvertendum est, quod non tantum signum crucis fieri, sed etiam *symbolum dici* jubetur; quod est contra arcani disciplinam, quæ symbolum coram catechumenis recitari

vetabat. Forte illæ preces ad catechumenos non pertinebant, antequam mos generatim obtineret baptizandi pueros, qui simul catechumeni fiebant, & baptismum accipiebant.

(2) Severus Sulpitius *Dial. 2. de virt. S. Martini cap. 4. pag. 107. tom. 1. ed. Veronæ 1741.*, Eusebius in *Vit. Constantini. lib. 4. cap. 61. p. 661. ed. Valesii Cantabrig. 1720.*, Concilium Arelatense I. *Can. 6. apud Labbæum tom. 1. col. 1451. ed. Venet.* Ex hoc ritu explicandi sunt *Can. 39. Concilii Eliberitani tom. 1. col. 997. can. 7. Concilii Constantinopolitani I. tom. 2. col. 1129. & can. 95. Trullani apud cit. Labbæum tom. 7. col. 1387.*, quibus locis *Christianum facere* idem est atque aliquem manu impositione, certisque precibus in imo catechumenorum gradu collocare. Confer Hugonem Menardum in *Sacrament. S. Gregorii M. Not. 334. opp. t. 3. col. 361. seqq. ed. Maurin. Paris. 1705.*, à quo cuncta, quæ ad hanc materiam pertinent, accurate describuntur.

(3) Consule Martonium *l. c.*

(4) Auctor *Constit. Apostolic. lib. 8. cap. 5. apud Cotelierium PP. Apostolic. t. 1. p. 396. ed. Amstædami 1724.*

§. XXXI. Proximus erat locus *Genuflectentium*, quibus in genua provolutis imponebantur manus; atque hi proprie catechumeni dicebantur, quæque ad eos pertinebat, liturgiæ pars, catechumenorum oratio vocabatur (1). Ad eos referebatur ea Diaconi proclamatio: *Quicumque catechumeni discedite*. Summus erat gradus eorum, qui cito baptismum erant suscepturi, quique appellabantur *Competentes*, quod jam baptismum peterent (2), & *Electi*, quod ad baptismum proxime accipiendum eligerentur (3). Hi sua dabant baptismi nomina, quæ Diaconus viventium diptycis inserebat (4); & pro ipsis certæ fundebantur preces, posteaquam reliqui catechumeni è templo discesserant (5).

(1) Concilium Nicænum *Can. 14. apud Labbæum tom. 2. col. 39.* Post Episcopi sermonem catechumenorum oratio peragebatur, uti patet ex Concilio Laodicensi *Can. 19. apud eundem Labbæum tom. 1. col. 1534.* Harum autem precationum formulæ in *Constitutionibus Apostolicis loc. indic. cap. 6. pag. 397.*, atque à Chrysostomo *Hom. 2. in 2. ad Cor. n. 8.*

*pag. 440. tom. 10. ed. indic. recitantur.*

(2) S. Augustinus *de Fide & oper. cap. 6. col. 169. t. 6. opp. ed. Maurin. Venet. cit. & Serm. 216. col. 953. t. 5.*, S. Hildelonsus *Adnot. de cognit. baptism. cap. 30. apud Baluzium Miscellan. sacr. pag. 22. tom. 2. ed. Luca 1761.*

(3) S. Leo M. *Ep. 16. ad Episc. Sicul. c. 5. opp. t. 2. p. 80. ed. Romæ 1755.* Extat in *Constitutionibus Apostolicis lib. 8. cap. 8. pag. 399. l. c. oratio pro his catechumenis, qui βαπτίζουνοι*, hoc est jamjam baptizandi appellantur.

(4) S. Augustinus *de Cur. gerend. pro mort. cap. 12. col. 525. opp. tom. 6. laud. edit. Venet.* Auctor operis, quod Dionysii nomine circumfertur, *de Hierarch. eccles. cap. 2. §. 5.*, ibique Pachimeres *pag. 253. & 276. t. 1. ed. Antuerp. cit.*, Concilium Constantinopolitanum sub Menna habitum *Act. 5. col. 1323. tom. 2. collect. Harduini.*

(5) Græcam Ecclesiam certas pro catechumenis, energumenis, poenitentibus preces habuisse constat, quæ quidem diverso tempore fundebantur; sed non ita exploratum est, num eadem etiam fuerit Latine Ecclesiæ disciplina. Eandem prorsus fuisse, verisimile est, uti observat Binghamus *Origin. eccles. lib. 14. cap. 5. tom. 6. pag. 228. edit. indic.*

§. XXXII. Statim ac catechumeni inter audientes erant relati, incipiebant catecheses, quibus fidei rationes, vitæque christianæ officia edocebantur. Quo munere instituendi catechumenos Episcopi, aut Presbyteri, Diaconive, minoresve etiam clerici, & interdum laici fungebantur (1). Docebant autem catechistæ in exedris Ecclesiæ (2); magnaque erat in catechumenis instituendis eorum cura, & diligentia; quasi qui formarent animos teneros puerorum; qui primum imbuuntur iis, quæ cognitio facilia sunt, ut ad graviora, & difficiliora paratiores accedant. Quare primum veritates simplices, & apertas proponebant, officiaque explicabant vitæ christianæ (3); sed de mysteriis religionis, ac ritibus sacramentorum nullum faciebant verbum, antequam proxime abesset Baptismi suscipiendi tempus; qua in re catechumeni pares erant ceteris profanis, qui mysteria nostra ignorabant. Atque hæc

celebris est arcani disciplina, quam ab ipso Christo, & Apostolis acceptam diu Christiani retinuerunt (4), quæque demum sua veluti sponte desiit, postquam ethnica superstitio fere ubique extincta, & sublata fuit (5).

(1) Episcopum catechistæ officio functum testatur *S. Ambrosius Ep. 20. col. 901. n. 4. t. 3.*, ac Theodorus Lector, *Collectan. lib. 2. in Biblioth. PP. tom. 26. p. 86. ed. Lugdun.* Presbyterum constat ex Chrysostomo *Cateches. ad illuminandos opp. tom. 2. p. 225. cit. ed. Paris.*, quam ipse habuit, cum esset Presbyter Antiochiæ; Diaconum ostendit Augustinus *de Catechiz. rudib. cap. 1. col. 263. opp. tom. 6. ed. Maurin. Venet. cit.*, Lectorem Cyprianus *Ep. 24. p. 35. ed. Rigaltii Paris. 1666.* Neque majorem ordinem in ecclesia habuisse videtur Origenes, quem Eusebius *Histor. lib. 6. cap. 3. p. 260. ed. Cantabrig. 1720.*, & S. Hieronymus *de Vir. illustr. in Origene cap. 54. opp. tom. 2. col. 877. ed. Veron. cit.*, Catechistam Alexandriæ fuisse narrant, cum decem atque octo annos natus esset. De laico vide Auctorem *Constit. Apostol. lib. 8. cap. 32. apud Cotelierum pag. 418. edit. indic.*

(2) *S. Ambrosius Ep. 20. ad Marcellinam n. 4. col. 901. ed. Venet. cit. tom. 3.* se competentibus in Baptisterio symbolum tradidisse scribit. Erant autem, ut plurimum, distincta, sed ecclesiæ conjuncta ædificia, in quibus catechumeni instituebantur, quæque catechumenia, sive catechumenorum mansiones dicuntur à Leone *Novell. 73.*, atque à Concilio Trullano *Can. 97. apud Labbæum t. 7. col. 1390. ed. Venet.*, & Balsamone, ac Zonara *in eum Can. apud Beve regium Pandect. Canon. t. 1. p. 275. ed. Oxonii 1672.* Cum Episcopus, aut Presbyter catecheses habebant, eas habebant etiam in Ecclesia, ceteri extra eam; atque hinc Demetrius Alexandrinus graviter reprehendit Alexandrum Episcopum Hierosolymitanum, & Theoctistum Episcopum Casareensem, quod Origeni, cum nondum esset Presbyter, publice in Ecclesia concionandi facultatem dedissent. Confer Valesium *in Euseb. lib. 6. cap. 19. p. 287. n. 3. ed. Cantabrigiæ 1720.* Multa de catechesibus habes *Di-s. 2. in S. Cyrillum Hierosolym. c. 4. & 5.*

(3) *S. Augustinus* singulari libro, quem edidit, *de Catechizandis rudibus*, & cujus veluti summam edidit Alcuinus *Ep. 7. ad Carolum M. p. 1487. ed. Paris. 1617.*, ritus tradit in catechumenorum institutione servandos. Consule Chardonium *Histor. sacram. lib. 1. cap. 3.*

(4) Arcani disciplinam ab ipsa Christi, & Apostolorum memoria repetunt Antonius Pagius *in Baron. ab anno 118. n. 4. & seq. p. 95. tom. 2. ed. Lucæ*, Chardonius *Histor. sacrament. lib. 1. c. 2.*, Emanuel Schelestratus, qui peculiari dissertatione *de Disciplina arcani* egregie, præter ceteros, materiam hanc illustravit. Huc sane spectat illud Christi, qui cum à discipulis interrogatus fuisset, quamobrem Judæos parabolis alloqueretur, respondit apud Matthæum XIII. 11. *quia vobis datum est nosse mysteria regni cælorum; illis autem non est datum;* & huc similiter ea verba ipsius Christi ad Apostolos Matth. VII. 6., *no-lite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos*, quemadmodum verba ipsa interpretantur Clemens Alexandrinus *Stromat. lib. 1. p. 348. cap. 12. tom. 1. ed. Oxonii 1715.*, Tertullianus *de Præscript. advers. hæret. c. 41. p. 217. ed. Rigaltii Paris. 1675.*, Chrysostomus *de Compunct. lib. 1. cap. 6. opp. tom. 1. p. 131.*, & *Homil. 22. in Matth. n. 3. p. 287. t. 7. ed. Paris. cit.* Quod à Christo acceperant, Apostolos, atque Ecclesiæ Patres fecisse, manifestum est. Nam Apostoli in orationibus ad Judæos, atque Ethnicos nullum de abditis fidei mysteriis verbum habent Act. II. IV. X. XVII., nominatim autem Paulum Christi legem observasse, tradit *Clemens Alexandrinus Stromat. lib. 3. cap. 10. p. 685. tom. 2. ed. cit.* ex eo Pauli verbo: *ut aliquid impartiar vobis gratiæ spiritualis*, itemque ex eo *sapientiam loquimur inter perfectos.* Apostolorum exemplo Ecclesiæ Patres reticentiæ legem, arcanisque disciplinam servasse diligenter, constat ex Tertulliano *l. c.*, Cyrillo Hierosolymitano *Cathec. 6. n. 29. pag. 106. ed. Paris. cit.*, Nazianzeno *Orat. 40. de Baptism. p. 647. tom. 1. opp. ed. Paris. cit.*, Chrysostomo *Hom. 46. in act. cap. 3. opp. tom. 9. p. 349. ed. indic.*, Cyrillo Alexandrino *Adv. Julian. lib. 7. pag. 245. opp. Jul. ed. Lipsiæ 1696.*, Ambrosio *Offic. lib. 1. cap. 50. n. 260. opp. tom. 3. col. 79. ed. indic.*, Augustino *in Psalm. 109. n. 17. opp. t. 4. col. 1241. ed. indic.* Innocentio I. *Ep. 25. ad Decent. apud Constantium Ep. Rom. Pont. col. 859.* Quod etiam confirmat reprehensio illa Ethnicorum adversus Christianos, quod clancularia esset eorum doctrina, & confirmat id, quod Athanasii ætate ab Arianis factum est. Hi enim, ut sibi Ethnicorum patrocinium adsciscerent, fracta arcani lege, rem totam patefacere non dubitarunt tum editis tractatibus, quibus Trinitatis mysterium explicabatur, tum etiam Ethnicis in ecclesiam admissis, ubi magis abdita, & secreta perspicerent. Hinc Athanasius *Apolog. contr. Arian. p. 118. n. 31. tom. 1. opp. ed. Maur. Patav. 1777.* queritur de *Prefecto Ægypti Philagrio apostata, ethnicisque militibus admissis ad ea disqui-*

renda, quæ ne catechumenos quidem conspiciere licuit. Sacra mysteria ab Ethnicis direpta, & in terram projecta in ordinatione Gregorii Alexandrini contra Athanasium memorat Epist. I. Julii P. ad Eusebianos apud Constantium Epist. Roman. Pontif. col. 378. Profanos sanctorum, idest fidelium, iudices, & novam, ac inusitatam mixtionem, mysticas nempe quæstiones spectante vulgo tractatas dolet Gregorius Nazianzenus in Oration. 21. de Laud. Athanasii n. 30. p. 387. opp. t. 1. ed. Coloniae 1690., ex quo magnam tum catechumenorum, tum ethnicorum fuisse offensionem, constat ex Athanasio de Synodis n. 2. opp. tom. 1. part. 2. p. 573. ed. Patav. 1777. Ex quibus intelligimus, cur in publicis Patrum concionibus, præsertim cum de sacramentis agitur, frequenter occurrat ea formularum initiati, norunt fideles, quod dicitur; atque etiam intelligimus, quanta sit ad Religionem tuendam necessitas traditionis, per quam multa accepimus, quæ, ne profanis paterent, Ecclesie Patres literis consignare noluerunt. Hæretici Scriptores Dallæus de Scriptis Ignat. lib. 1. cap. 22., & Binghamus Orig. lib. 10. cap. 5. §. 3. tom. 4. p. 123. seq. ed. Halæ Magdeburg. 1755. hanc disciplinam Apostolis ignotam, multoque serius in Ecclesiam inductam putant. Sed eos refellunt, quæ de Christo, & Apostolis memoriæ sunt prodita; refellit Basilius de Spiritu S. cap. 27. pag. 55. tom. 3. opp. ed. cit.; qui eam disciplinam ab Apostolis, atque antiquis Patribus servatam tradit; refellit Tertullianus l. c., qui eam repetit à Christi præcepto; nolite sanctum dare canibus, neque mittatis margaritas vestras ante porcos.

(5) Confer Pagium in Baronium ab anno 120. n. 4. & seq. p. 95. & seq. ed. Lucæ 1738. tom. 2.

§. XXXIII. Cum satis erant probati, & satis in re christiana eruditi (1), appropinquante solèmi die (2), catechumeni baptismum petebant; & ideo sua dabant nomina (3), per quæ sese quasi candidatos baptismi declarabant. Ergo accipiebant symbolum, & orationem dominicam (4), sua confitebantur crimina (5), agebant poenitentiam (6), manuum impositioni, exorcismis, exsufflationibus (7), precibus subijciebantur; atque etiam sal benedictus in eorum os inserebatur. (8). Baptismum etiam antecedeabant lotiones duæ, altera capitis, altera pedum (9); præterea caput catechumeni sacro oleo ungebatur (10).

Sed Ecclesia in primis curabat, ut qui baptismum petebant, tanto munere essent digni; & ideo post data à competentibus nomina plura adhibebat scrutinia, per quæ eorum corda scrutabatur, videbatque, quanta vigilantia convenirent, quo studio ferverent, qua cura penderent (11).

(1) De tempore catechumenatus non una, atque eadem semper fuit ecclesie disciplina. Synodus Eliberitana Can. 42. apud Labbæum tom. 1. col. 997. ed. Ven., & Justinus Novel. 144. cap. 2. apud Dionysium Gothofredum biennium; Auctor Constit. Apostolic. lib. 8. cap. 32. p. 418. tom. 1. apud Cotelæum l. ind., & Nicæni Patres Can. 14. t. 2. col. 39; apud citatum Labbæum triennium constituunt. Synodus Agathensis Can. 34. tom. 5. col. 327., menses octo Judæis, Synodus Eliberitana Can. 4. col. 992. loco mox citato, annos tres Flaminiis præscribit. Si quis in catechumenatu peccaret, tempus producebatur, ac de superiore ad inferiorem gradum catechumenus deiciebatur, & cum in imo erat gradu, extrudebatur, Concilium Neocæsareense Can. 5. t. 1. col. 1514. apud eundem Labbæum. Interdum tempus ipsum contrahebatur, cum id justa aliqua causa postulabat; atque ita S. Gregorius M. lib. 8. Ep. 23. col. 912. tom. 2. ed. Paris. cit. cuidam Episcopo permisit, ut Judæos in Agro Agrigentino baptizari cupientes, post indictum quadraginta dierum jejunium, baptismo donaret.

(2) Solemnis Baptismi tempus erat olim Pascha, & Pentecostes Tertullianus de Baptism. c. 19. p. 232. ed. Paris. 1675., Siricus Ep. 1. ad Himer. Tarracoen. cap. 2. apud Constantium l. c. col. 626., Leo M. Ep. 16. ad Episc. Sicil. cap. 5. p. 80. opp. t. 2. ed. Rom. 1755., Gelasius Decret. cap. 10. apud Pithoeum Cod. Canon. p. 266. Paris. 1687. Postea dies Natalis Christi, alique festi dies accesserunt. Græci etiam die Epiphaniæ, Galli quinque quotannis diebus, Hispani etiam diebus festis Apostolorum, ac Martyrum solemnem baptismum conferre consueverunt. Quæ omnia pluribus collectis antiquis monumentis accurate explicat Martenius de Antiq. eccles. rit. lib. 1. cap. 1. art. 1. tom. 1. p. 1. ed. Antuerpiæ seu Ven. 1763. Verum non hoc ita intelligendum est, quasi non omni die baptismum conferre liceret, præsertim cum id justa aliqua causa postularet Augustinus Serm. 210. n. 2. col. 927. t. 5. opp. ed. Maurin. Ven. 1731., & Siricus P. cit. Ep. 1. ad Himer. Tarracoen. cap. 2. col. 627. Ep. 10. ad Gal. Episc. cap. 4. col. 692. apud eundem Constantium.

(3) Semper ante baptismum, sed non uno ubique tempore catechumeni sua dabant nomina. Novum sumebant ethnici nomina; Christianorum liberi ante baptismum nullum, ut plurimum, habebant, ac si haberent, plerumque mutabant Socrates *Hist. lib. 7. c. 21. p. 368. ed. Cantabrig. cit.* Gregorius Turonensis *Hist. Franc. lib. 8. c. 22. col. 395. & Vit. Patr. c. 8. num. 1. col. 1184. ed. cit.* Baronius *ad ann. 259. n. 11. p. 69. col. 1184. t. 3. ed. Lucæ.* Consule Concilium Carthaginense IV. *Can. 85. apud Labbæum t. 2. col. 1444. ed. Ven.*, S. Gregorium Nysseum *in Orat. advers. eos qui differunt baptismum p. 956. t. 1. opp. ed. Paris. cit.*, S. Cyrillum Hierosolymitanum *Catech. 1. p. 18. n. 4. ed. cit.*, S. Augustinum *Confess. lib. 9. cap. 6. col. 162. tom. 1. ed. Ven. cit.*

(4) Generatim definiri non potest, qua die competentibus symbolum traderetur, cum in ecclesiis quibusdam id fieret Dominica Palmarum, in aliis feria quarta post quartam Dominicam Quadragesimæ, in aliis denique aliis ante Pascha diebus; quin alii semel, alii bis, ter alii symbolum tradebant, sicuti observat Martenius *l. c. art. 11. §. 10. & seq. pag. 23.* Antequam symbolum traderet Episcopus, aliquem ab eo tractatum habitum fuisse, indicat non obscure S. Ambrosius *Ep. 20. n. 4. col. 901. opp. t. 3. ed. Maurin. Ven. 1751.* Dominica quoque oratio tradebatur, uti patet ex S. Augustino *Serm. 38. col. 337. opp. tom. 5. ed. Ven. indic.*, & in Romana quidem Ecclesia eadem die Symbolum, ac Dominica Oratio tradebatur.

(5) Tertullianus *de Baptism. cap. 20. p. 232. ed. Paris. 1776.*, S. Gregorius Nazianzenus *Orat. 40. de Baptism. n. 26. opp. t. 1. p. 657. ed. Colonia 1690.*, S. Cyrillus Hierosol. *Catech. 1. p. 18. n. 5. ed. Paris. cit.*, Eusebius *de Vit. Constantin. lib. 4. c. 61. p. 661. ed. Valesii Cantabrig. 1720.* Non erat tamen hæc confessio ad baptismum necessaria, sed eam catechumeni emittebant, ut antiquam vitam in scrutiniis exponentes, quærent, quid deserere, quid sequi, & quod vitæ institutum amplecti deberent, ut se vere christianos ostenderent. Hujus confessionis rationem non obscure indicat antiquus Auctor *Serm. in psalm. 41. ad Neofitos in append. t. 6. opp. Augustini col. 287. ed. ind.*, cum de catechumenis dicit hæc: *per omnem quadragesimam vacaverunt orationi, atque jejuniis, in sacco, & cinere dormierunt, futuram vitam peccatorum suorum confessione quærentes.*

(6) Consule Martenium *l. c. art. 10. n. 10. p. 28.*, ubi multa ea de re testimonia colliguntur. Ab hac poenitentia solos parvulos immunes fuisse, docet Augustinus *Serm. 351. cap. 2. col. 1351. ac Serm. 352. cap. 1. col. 1363. opp.*

*t. 5. p. 2. ed. Ven. cit.* negat ad baptismum Christi, in quo omnia peccata delentur, quemquam bene accedere, nisi agendo poenitentiam de vita pristina. Ejus autem institutionem quidam repetunt à Petri præcepto, uti constat ex epistola Herivei Rhemensis *ad Wittonem Rothomagensem c. 6. Biblioth. PP. t. 17. p. 248. ed. Lugdun.*, ubi Clodovæum aliquot ante baptismum diebus commoratum tradit, ut poenitentia, secundum Apostolicum præceptum, prius ablueretur lacrimis, dicente B. Petro Principe Apostolorum: *poenitentiam agite, & baptizatur unusquisque vestrum.* Auctor *Recognitionum lib. 3. c. 67. & lib. 7. c. 56. p. 537. & 564. apud Cotelerium PP. Apostolic. t. 1. ed. ind.* jejunium memorat, cui baptismum suscepturi vacare debebant; & hujus quidem jejunii mentio etiam est apud Justinum *M. Apol. 1. n. 61. p. 79. ed. Maurin. Paris 1742.* in Concilio Carthaginensi IV. *Can. 85. col. 1444. t. 2. collect.*, Labbæi, apud Tertulianum *de Baptism. c. 20. p. 232. ed. Ven.* S. Augustinum *de Fid. & oper. c. 6. col. 169. opp. t. 6. ed. Maurin. Ven. 1751.*, ubi & cetera, quæ Catechumenos præstare oportebat, describuntur.

(7) S. Augustinus *l. max. c.* Apud Latinos exsufflationes in faciem catechumeni fiebant, uti constat ex Libris Ritualibus; apud Græcos etiam in aures, Concilium Constantinopolitanum I. *Can. 7. apud Labbæum t. 2. col. 1129.*

(8) S. Augustinus *Confess. lib. 1. c. 11. col. 75. opp. t. 1. ed. Maurin. Ven. cit.*, quem salem Augustinus *de Baptism. contr. Donatist. l. 4. c. 21. col. 138. t. 9.*, & *de Peccat. merit. l. 2. c. 26. col. 62. t. 10.* sacramentum catechumenorum appellat. In *Can. 65. de Consecr. dist. 4.* dicitur *Sal celestis sapientia.* Vide etiam Concilium Carthaginense III. *Can. 5.*, ibique Albaspinæum *in Not. p. 226. opp. var. ed. Neap. 1770.*

(9) Capitis lotio die Dominica Palmarum absolvebatur; idcirco hic dies in antiquo Ordine Romano *Capitolavium* dicitur, Isidorus *Etymol. l. 6. c. 18. & de Eccles. offic. lib. 1. cap. 27. p. 80. & 589. ed. Paris. 1601.*, Rabanus *de Instit. Cleric. lib. 2. c. 35. opp. t. 6. p. 23. ed. Colon. 1626.* Pedum lotionis, præter ceteros, mentio est apud Augustinum *Ep. 54. ad Januar. n. 10. opp. t. 2. col. 127. ed. Ven. cit.*, Ambrosium *de Sacram. l. 3. c. 1. n. 4. t. 3. col. 455. ed. ind.*, eaque feria v. in cena Domini peragebatur. In quibusdam tamen locis post baptismum hanc lotionem fieri consuevisse, monet Chardonius *Histor. sacram. l. 1. c. 18.*

(10) Uctionem hanc capitis, quæ baptismum anteibat, quæque alia erat ab unctione verticali, quæ illum sequebatur, memorant Auctor. *Recognit. l. 3. c. 67. apud Cotelerium PP.*

*Apostolic. t. 1. p. 537. ed. ind.*, Ambrosius *de Sacram. l. 1. c. 2. opp. t. 3. p. 440. ed. Ven. cit.*, Cyrillus *Cath. 2. Mystag. c. 5. p. 317. ed. Paris. cit.*, Chrysostomus *Hom. 6. in Ep. ad Colloss. opp. t. 11. col. 769. ed. cit.*, Siricius P. *Ep. 10. n. 11. apud Constantium Ep. Rom. Pont. col. 693.* Ungebatur autem initio in Ecclesia Latina tantum caput, deinde etiam inter humeros, ac supra pectus unctio fieri coepit. Græci totum corpus ungebant, ut ostendit Auctor *Eccles. Hierarch. c. 2. §. 7. p. 253. ed. Antwerp. 1674.* Oleum, quo baptizatus ungebatur, unguentum vocant, ac distinguunt ab oleo, quod ante baptismum adhibebatur, Auctor *Constit. Apostol. l. 7. c. 22.* apud Cotelarium *l. c. p. 371.*, & Auctor, qui Justini nomine scripsit *Resp. ad Orthodox. q. 137. p. 501. in append. opp. Justin. ed. Paris. 1742.*

(11) S. Augustinus *de Fid. & oper. c. 6. col. 169. i. 6.*, atque ipse hinc Augustinus *de Symbol. l. 2. c. 1. col. 555. d. t. 6.* scrutinium *examen* appellat. Theodolphus *de Ordin. baptism. c. 8. in Biblioth. PP. t. 14. p. 10. ed. Lugdun.* Hunc enim morem, inquit, *Ecclesia servare consuevit, ut per aliquot dierum spatium hi, qui in solemnitate paschali baptizandi sunt, scrutentur, ut instructis, & doctis, & simplici corde ad fidem veram venientibus vitæ sacramenta impertiantur.* Plura ante baptismum scrutinia adhibebantur, de quibus late agit Martenius *l. c. art. 11. p. 29.* S. Zeno *l. 2. tract. 27. p. 253. opp. t. 1. ed. August. Vindel. 1758.* memorat *legitimum examini*, aut *scrutiniū numerum*, quibus verbis intelliguntur septem scrutinia, quæ fiebant, antequam competentes baptismo donarentur. De his Amalarius Archiepiscopus Trevirensis, seu potius Alcuinus *in Ep. ad Carolum M. c. 12. apud Canisium Thesaur. monument. Eccles. t. 2. par. 1. p. 545. ed. Antwerp. 1725.* habet hæc: *scrutinium finitur sabbato ante pascha. Ipso die facimus scrutinium septimum, sicut in Romano Ordine invenimus scriptum.*

§. XXXIV. Solemni adveniente die, catechumeni ad Baptisterium adducebantur (1), qui locus, ut plurimum, erat ab ecclesia distinctus, ac separatus (2); atque ibi tria maxime præstabant, antequam baptismum acciperent. Scilicet renuntiabant Satanæ, pompisque, & operibus ejus (3), quam renunciationem ter emittebant conversi ad occidentem (4), atque in Satanam tamquam præsentem exsufflabant, & expuebant, aliasque edebant aversantis animi significationes (5). Deinde versa ad Orientem facie (6),

sese adscribebant Christo, cui deinceps sese perpetuo servire promittebant (7). Denique manibus, oculisque ad cælum sublatis fidem profitebantur, secundum verba symboli, quod baptismum accepturi ter solemniter repetebant (8).

(1) Initio baptismum nullo certo loco datum ostendit exemplum Eunuchi, quem Philippus Diaconus in via, & custodis carceris, quem Paulus domi suæ baptizavit. Tertullianus *de Baptism. c. 4. p. 225. ed. Rigaltii Paris. 1675.*, & Auctor *Recognitionum* sub nomine S. Clementis Romani *l. 4. c. 32., & l. 6. c. 15.* apud Cotelarium *PP. Apostol. p. 546. & 558. t. 1. ed. ind.* multos in fluminibus, stagnis, fontibus baptizatos memorant. Constantinus in memoriam Christi Servatoris baptismum in Jordane accipere vehementer cupiebat, ut narrant Eusebius *de Vit. Constantin. l. 4. c. 62. p. 662.*, ac Theodoretus *Histor. l. 1. c. 32. p. 64. ed. Cantabrig. 1720.* Pluris in loco Bethabaræ, ubi Joannes baptizabat, trans Jordanem baptizari voluisse, tradit S. Hieronymus *de Loc. hebr. col. 182. t. 3. ed. Vallarsii cit.* Sed deinceps pace Ecclesiæ reddita, constituta sunt baptisteria, quæ erant sacræ ædes juxta ecclesiam, in quibus unicuique tribueretur baptismus, nisi qua necessitas facere secus egeret. Justinianus *Novel. 58.* priscis legibus sancitum inquit, ut nemini liceat, quæ sacratissima sunt, domi agere; & Concilium Constantinopolitanum sub Menna *Act. 1. col. 1194. & 1206. t. 2. collect. Harduini ed. Paris.* Zonaram Monachum reprehendit, quod domi baptismum administrasset. Hujusmodi baptismi domi collati antiquis conciliis nomine *παράκλησιον* improbantur. Novo jure cautum est, ut in cathedralibus, & parochialibus Ecclesiis tantum extet fons baptismalis, ut à suo quisque Parocho in Ecclesia baptizetur, nisi aliud postulet vel necessitas, vel magna dignitas ejus, qui baptismum suscipere debet *Clem. unic. de Baptismo, Rituale Romanum de Baptism.*

(2) Consule Martenium *l. c. art. 2. pag. 3.*  
 (3) Auctor *Constit. Apostol. l. 7. c. 41.* apud Cotelarium *l. ind. p. 383.* describit formulam, qua catechumenus renuntiabat Satanæ, & operibus ejus, & angelis ejus, & inventis ejus, ac omnibus, quæ sub eo sunt. Eiusdem formulæ sententiam habent Hieronymus *in Matth. l. 1. c. 5. opp. t. 7. col. 28. ed. Vallarsii Veron. 1757.*, Tertulianus *de Spectac. c. 4. p. 74. ed. Paris. cit.*, Cyprianus *Ep. 6. p. 16. ind. ed. Paris.*, Ambrosius *de Myster. c. 2. n. 7. opp. t. 3. col. 409. ed. ind.* Interdum etiam spectacula in hac renunciandi formula disserte memorantur,  
 Tom. II. G

ut in illa Salviani *de Gubernat. Dei* l. 6. n. 6. p. 121. ed. *Pe-deponti* 1745. *Abrenuntio diabolo, pompis, spectaculis, & operibus ejus.* Atque hujus quidem renunciationis usum tam vetustum facit *Basilii de Spiritu S. c. 27. n. 66. p. 55. ed. Paris. 1730.*, ut ejus originem ab Apostolica traditione repetat.

(4) Occidentem spectare idem erat atque ipsum spectare Satanam, qui *princeps dicitur tenebrarum*, ut inquit Cyrillus Hierosolymitanus *Cath. 1. mystag. p. 307 n. 4. ed. cit.* Trina erat renuntiatio, uti testatur Auctor *de Eccles. hierarch. c. 2. §. 3. & seq. p. 252. & seq. t. 1. ed. Antuerpiæ 1634.* Hujus autem trinæ renunciationis mysteria explicat *Vicecomes de Rit. baptism. l. 2. c. 20.*

(5) Vide Auctorem *de Hierarch. Eccles. l. c.* Hæc autem renuntiatio in porticu, seu vestibulo emittebatur. Nam baptisteria duo, ut plurimum, habebant distincta conclavia, porticum, aut vestibulum, in quo catechumeni Satanæ renunciabant, fidemque profitebantur; atque interiorem domum, in qua baptismi cæremonia peragebatur.

(6) *In mysteriis*, inquit S. Hieronymus *in Amos l. 3. c. 6. col. 322. opp. t. 6. ed. Vallarsii Veronæ 1736.*, *primum, renunciamus ei, qui in occidente est, nobisque meritur cum peccatis; & sic versi ad orientem pactum inimus cum sole justitiæ, & ei servituros nos esse promittimus.* Eadem habet S. Ambrosius *l. mox ind.*

(7) Sponsionem, qua catechumenus sese Christo perpetuo servire promittebat, *promissum, pactum, & votum* à Latinis appellatur. Formulam tradit Auctor *Constit. Apost. cit. c. 41. Post renunciationem vero, dum adscribit se, dicat: & adscribor Christo, & credo, & baptizor.* Similem habet Chrysostomus *Hom. 6 in Ep. ad Coloss. n. 4. opp. t. 11. p. 369. ed. Paris.* Augustini ætate quidam fuerunt, qui fidei in Christum, non vero universalis obedientiæ professionem emittere parati erant; & tamen baptismum petere non dubitabant. Contra hos ipse Augustinus scripsit egregium librum *de Fide, & operibus*, quo Christiano homini tum fidem, tum bona opera necessaria esse demonstravit.

(8) Pluries quidem catechumeni traditum symbolum reddere debebant; sed cum instaret baptismus, ter, ac solemniter, & coram multis testibus, manibusque, & oculis ad cælum sublatis fidei professionem emittebant, & rogati respondebant Cyrillus Alexandrinus *l. 12. in Joan. c. 21. p. 1119. ed. Paris. 1638.*, Auctor *Eccles. hierarch. c. 2. p. 258. t. 1. ed. Antuerp. cit.*, Leo *M. Serm. 23. in Nativ. Dom. 4. c. 6. p. 54. t. 1. ed. Romæ 1753.*, Augustinus *de Fid. & oper. c. 9. col. 172. opp. t. 6.*

*ind. ed.*, Ambrosius *de Spiritu S. l. 2. c. 10. col. 70. opp. t. 4. ed. ind.* Narrat autem Augustinus *Confess. l. 8. c. 2. col. 146. t. 1. Romæ* ex edito loco in conspectu populi nisi nimia catechumeni verecundia obstaret, hanc fidei professionem emitti consuevisse.

§. XXXV. Baptizati in vertice ungebantur (1), tum albis induebantur vestibus (2), eorum capiti mysticum velamen, & corona imponebatur (3), iisque tradebantur cereæ faces (4), ac porro dabatur Confirmatio, & Eucharistia (5), postremo lac, & mel benedictum ad infantiae significationem (6). Nunc non omnes, qui olim in usu erant, ritus, & cæremonia ab Ecclesia retinentur. Desiit solemnitas illa catechesis, & antiqui desierunt gradus catechumenatus; sed nunc etiam adulti, antequam baptismum suscipiant, in fide, & bonis operibus instituendi sunt, ne rudes, & ignari, ac minus recte probati sanctissimam religionem amplectantur.

(1) Innocentius I. *Ep. 25. ad Decent. Eugubin. Episc. c. 3. col. 858.* apud *Constantium Ep. Roman. Pontific.*, Ambrosius *de Sacram. l. 2. c. 7. n. 14. col. 453. opp. t. 3. ind. ed.*, Isidorus *de Offic. eccles. l. 2. c. 25. & 26. p. 613. & 614. ed. Paris. 1601.* Hujus unctionis originem à Silvestro P. repetunt Amalarius *de Eccles. offic. l. 1. c. 27. in Biblioth. PP. t. 14. p. 957. ed. Lugdun.*, Walfridius *de Reb. eccles. c. 26. p. 690. t. 10. in Bibl. PP. Paris. 1624.*, Rabanus *de Instit. cleric. l. 1. c. 28. t. 6. p. 9. ed. Colonia 1626.*, ex quo colligit Hugo Menardus *in Not. ad l. Sacrament. S. Gregorii M. not. 334. col. 385. opp. t. 3. ed. cit.*, scriptores omnes Silvestro antiquiores, qui unctionem memorant, de sacramento confirmationis intelligendos esse. Multi tamen vetustissimam quidem hanc unctionem faciunt, sed negant, ullo certo monumento confici posse, eam à Silvestro fuisse institutam. Illud inter omnes constat, quod hæc verticalis unctio sacro chrismate peragebatur, eaque diversa erat ab unctione frontis, hoc est à sacramento confirmationis. Illam Sacerdoti permittit, hanc vero uni Episcopo servat Innocentius I. *in Ep. ad Decent. Eugubin. c. 3. col. 858.* apud *Constantium.* Atque ad hanc frontis unctionem pertinet Auctor *Constit. Apostol. l. 3. c. 16.* apud *Cotelierum laud. l. p. 291.* Verisimile autem est, verticalis unctionis ministerium alium fuisse



à ministro baptismi, cum unus sacerdos tantam illam hominum multitudinem baptizare, ac simul ungere non posset. Ante unctionem Sacerdos baptizato osculum dabat, quem ritum memorant S. Cyprianus *Ep. 59. ad Fidum p. 95. ed. Rigaltii Paris. 1666.* & S. Jo. Chrysostomus *de Viil. legen. scriptur. opp. t. 3. c. 6. p. 81. c. ed. Paris.*

(2) S. Augustinus *Serm. 223. qui 5. est in vigil. Pasch. col. 966. t. 1. & Ep. 34. n. 2. opp. t. 2. col. 64. ed. Maurin. cit.*, S. Ambrosius *de Myster. c. 7. n. 34. col. 417. opp. t. 3. ed. ind.*, Eusebius *in Vit. Constantin. l. 4. c. 62. p. 662. ed. c.*, S. Gregorius M. *in Sacram. opp. t. 3. col. 73. ibiq.* Menardus *in Not. col. 356. ed. ind.* Gerebantur ex vestes per dies octo; quo factum, ut dominica post pascha *dominica in albis* diceretur, quoniam usque ad eam diem baptizati vestes albas gerebant. Usurpatur hodie etiam ritus albæ vestis, sed ea neophyti eodem tempore induuntur, atque exuuntur. Infantibus, qui vestitu non utuntur, album sudariolum datur Catechismus Romanus *par. 2. c. 2. §. 73.*

(3) S. Jo. Chrysostomus *Catech. 1. ad illuminan. opp. t. 2. n. 1. p. 226. cit. ed. Paris.*, Theodulphus Aurelianensis *de Ordin. baptism. c. 16. p. 13. t. 14. Biblioth. PP. ed. Lugdun.*, Rabanus *de Instit. cleric. l. 1. c. 29. t. 6. p. 10. ed. Coloniae 1620.* In ecclesiis quibusdam etiam lotio pedum adhibebatur, de qua vide Martenium *l. c. art. 15. n. 8. p. 54.*

(4) S. Gregorius Nazianzenus *Orat. de Baptism. 40. p. 672. ed. Coloniae 1690.*, S. Ambrosius *de Lapsu virgin. consecr. c. 5. col. 386. n. 19. t. 3. ed. c.*, S. Gregorius Turonensis *Histor. Franc. l. 5. c. 11. p. 213. ed. Paris. 1699.* Dabantur autem catechumenis extincti cerei, quos ipsi deinceps in fine Litaniarum accendebant. Nunc baptizatis datur cereus ardens, de quo vide Catechismum Romanum *l. c. n. 74.*

(5) Confer Martenium *l. c. n. 11. & seq. p. 55.*

(6) Hieronymus *in Isaiam c. 55. col. 644. opp. t. 4. ed. Vallarsii Veron. 1735.* lac tantum, non item mel nominat; quamquam *in Dialog. contr. Luciferian. n. 8. t. 2. col. 180.* utrumque memoret: *multa alia*, inquit, quæ per iraditionem in ecclesiis observantur, auctoritatem sibi scriptæ legis usurpaverunt, velut in lavacro ter caput mergitare, deinde egressos lactis, & mellis prægustare concordiam ad infantia significationem. Quæ verba lactis, & mellis concordiam evidenter ostendunt, non lac, & mel distincte, sed mel cum lacte commixtum catechumenis dari consuevisse. Similiter & Tertullianus *de Coron. milit. c. 3. p. 102. & Advers. Marcion. l. 1. c. 14. p. 372. ed. Paris. 1675.*, lactis, & melis concordiam, ac societatem vo-

cat; atque hinc in Libris Ritualibus una extat mellis, & lactis benedictio, & una item utriusque tradendi formula. Lac etiam una cum vino baptizatis in Occidente tributum, ostendit Hieronymus *in Isaiam c. 55. col. 644. cit. t. 4.* Ceterum quamquam Ethnici etiam vix natos pueros lacte, & melle enutrient, quod ex pluribus antiquis Scriptoribus manifestum est, ut videri potest apud Cotelierum *in epistola Barnabæ c. 5. adnot. 52. p. 29. t. 1. ed. Amstelæd. 1724.*, non tamen ex iis consuetudinem illam suam Christiani arripuisse videntur, sed ex veteri Testamento, ubi repromissionis terra lacte, & melle sæpe recipitur, *cujus iter (baptizati) inchoantes tanquam parvuli lacte nutriuntur, & melle*, ut inquit Joannes Diaconus *in Ep. ad Senarium t. 1. Musei I. tal. p. 75.*

§. XXXVI. Plures hodie etiam, antequam suscipiatur, cum item suscipitur, cum denique susceptus est baptismus, adhibentur cæremoniæ, quæ in libris Ritualibus, atque in Catechismo Romano (1) describuntur. In primis autem baptizandus ter Satanæ abrenunciat, fideique professionem emittit; tum in baptismo nomen accipit, quod Parochus una cum ceteris baptizatorum nominibus peculiari libro describit (2). Dum datur baptismus, adsunt *Patrini*, hoc est *Sponsores*, aut *Fidejussores*, qui pro baptizato spondent, ac fidejubeant, unde eorum nomen ductum est (3). In antiquis monumentis sæpe etiam vocantur *susceptores*, quod ex aqua prodeuntes susciperent. Eorum est baptizandos ministris offerre, eosque ex sacro fonte suscipere, pro infantibus ministro interroganti respondere, adultos edocere, quid ministro respondere ipsi debeant, curam gerere eorum, quos susceperunt, atque ipsos in re christiana erudire (4).

(1) *Par. 2. c. 2. §. 60. & seq.*

(2) Nomen sumendum est *ab aliquo, qui propter excellentem animi pietatem, & religionem in Sanctorum numerum relatus est*, inquit Catechismus Romanus *l. c. §. 75.*, rejiciendaque sunt falsarum religionum, idolorumque nomina. Confer Benedictum XIV. *Const. Omnium sollicitudinum 107. §. 3. & 14. ejus Bullar. t. 1. p. 245. & 248. ed. Rom. seu Venet. 1754.* Descri-